Atodiad B: Rhestr wirio ar gyfer dewis rhaglen ffoneg

Mae'r canllaw hwn yn disgrifio'r hyn y mae rhaglen gref yn ei ddarparu, a sut mae penderfynu a oes tystiolaeth dda ar ei chyfer.

Mae'r rhestr wirio hon yn gwerthuso addysgu ffoneg a'i gymhwyso mewn darllen a sillafu. Nid yw'n asesu holl gwricwlwm llythrennedd yr ysgol. Dylai ysgolion hefyd ystyried sut bydd y rhaglen yn gweithio ochr yn ochr gyda'u darpariaeth ar gyfer datblygu iaith lafar, geirfa, dealltwriaeth, ymgysylltu gydag amrywiaeth o destunau ehangach ac ysgrifennu pellach. Nid oes angen i raglen ffoneg ddarparu'r holl elfennau hyn o addysgu neu adnoddau, ond dylai gweithredu rhaglen ffoneg alluogi yr elfennau hyn i ddatblygu y tu hwnt i ffoneg.

Fel gofyn cychwynnol, dylai'r rhaglen neu'r dull gadw at ddiffiniad FfSS yn Adran 2: addysgir cyfatebiaethau graffem-ffonem yn benodol mewn dilyniant bwriadol cronnol; cyfuno yw'r brif strategaeth ar gyfer darllen geiriau anghyfarwydd, ac addysgir segmentu ar gyfer sillafu.

Gweithiwch drwy'r rhestr gyda deunyddiau'r rhaglen o'ch blaen, a chofnodwch lle y gwelsoch bob peth. Marciwch bob eitem **Y** (wedi'i bodloni'n glir), **R** (wedi'i bodloni'n rhannol) neu **N** (heb ei bodloni).

Mae'r rhestr wirio hon yn tynnu ar feini prawf rhaglen, y canllawiau ynghylch tystiolaeth, a'r canllawiau ynghylch cywirdeb cyflwyno yn Adran 4, y diffiniad o FfSS yn Adran 2, a'r canllawiau ynghylch cyd-destun dwyieithog yn Adran 3.

BETH I CHWILIO AMDANO	NODIADAU	Y / R / N
CYNNWYS A THREFN		
Cwmpas a threfn systematig, gronnol, mewn camau hylaw, gyda strwythur gwersi clir. Adolygu penodol wedi'i gynnwys, gydag arweiniad ar gyflymder a beth i'w wneud pan fydd angen mwy o amser ar ddysgwyr. Arferion penodol ar gyfer cyfuno i ddadgodio a segmentu i sillafu, gydag iaith athro eglur ac enghreifftiau. Ymwybyddiaeth ffonemig wedi'i chysylltu â llythrennau a phrint.		
YMARFER AC ATGYFNERTHU		
Ymarfer cronnol sy'n adeiladu cywirdeb yn gyntaf, yna yn meithrin arfer awtomatig. Adalw ysbeidiol cynnwys a addysgwyd yn flaenorol. Ymarfer ar bob lefel: CGFf, gair, brawddeg a thestun cysylltiedig, wrth ddarllen ac wrth sillafu.		
TESTUNAU A DYSGU GEIRIAU		
Testunau y gellir eu dadgodio neu gyfatebol sy'n cyd-fynd â'r cyfatebiaethau a addysgwyd, gydag arweiniad clir ar sut a phryd i'w defnyddio ac ar eu cyfuno â thestunau cyfoethocach. Dull eglur o addysgu geiriau eithriad cyffredin sy'n tynnu sylw at y rhannau y gellir eu dadgodio. Rhuglder wedi'i ddatblygu trwy ddarllen ar lafar yn gywir, gyda modelu ac adborth, gan symud o eiriau i destun cysylltiedig. Y tu hwnt i'r cod cynnar (os defnyddir y tu hwnt i'r ysgol gynradd gynnar) Cynnydd clir i eiriau aml-sillafog, morffoleg a chonfensiynau sillafu.		
ASESU		
Gwiriadau o fewn y rhaglen o ymwybyddiaeth ffonemig, CGFfau a addysgwyd a dadgodio (gan gynnwys darllen ffug eiriau lle bo'n briodol), sillafu, a rhuglder lle bo'n berthnasol. Rheolau penderfynu clir: ynghylch beth sy'n dangos bod y dysgu wedi'i feistroli, pryd i addysgu eto, pryd i gynyddu adolygu, a phryd i ddarparu cymorth ychwanegol.		
CYMORTH A CHYNHWYSIANT		
Arweiniad ymarferol ar gyfer dysgwyr sydd angen mwy o gymorth: gan gynnwys darnau llai, mwy o adolygu, mwy o ymarfer dan arweiniad ac ailwirio wedi'i strwythuro. Cymorth ymarferol ar gyfer cyflwyno: deunyddiau hyfforddi, gwersi enghreifftiol, camsyniadau cyffredin, offer hyfforddi, rhestrau adnoddau ac arweiniad realistig ar amser.		

BETH I CHWILIO AMDANO	NODIADAU	Y / R / N
TYSTIOLAETH A THRYLOYWDER		
Mae honiadau effaith yn nodi cymhariaeth: o'i gymharu â beth, ar gyfer pwy, ac o dan ba amodau.		
Mesurwyd canlyniadau gan ddefnyddio profion annibynnol, safonedig neu rai wedi'u dilysu'n dda, nid asesiadau'r rhaglen ei hun yn unig.		
Mae'r dystiolaeth yn dryloyw ynghylch pwy a astudiwyd: cyfranogwyr, hyd, dos, hyfforddiant, cywirdeb, ac amodau cyflwyno.		
Mae rheswm i ddisgwyl y bydd y canfyddiadau yn trosglwyddo: ailadrodd ar draws lleoliadau, neu resymeg glir, a sylw i addasrwydd ar gyfer cyd-destun Cymru (iaith addysgu ac asesu).		
Mae'r ysgol yn gwybod ble mae'r rhaglen ar ei thaith tuag at dystiolaeth, ac yn ofalus wrth ymdrin â honiadau cyfnod cynnar.		
Mae dyluniad yr astudiaeth yn cefnogi'r honiad: grwpiau cymharu ar hap neu wedi'u paru'n dda, ychydig sydd wedi gadael, a dadansoddiad sy'n cyfateb i sut y cafodd dysgwyr eu grwpio (er enghraifft, yn ôl dosbarth neu ysgol).		
Nid yw enillion cyn-ac-ar-ôl yn unig yn cael eu trin fel tystiolaeth o effaith (heb grŵp cymharu, ni all gwelliant ddangos mai'r rhaglen a'i hachosodd).		
HYFFORDDIANT A CHYWIRDEB CYFLWYNO		
Mae staff yn gallu cael mynediad at yr hyfforddiant a argymhellir, at yr hyfforddiant gloywi, ac mae modd sefydlu staff newydd.		
Gall yr ysgol ei ddarparu fel y cafodd ei chynllunio: cadw at y cynllun, dos, ansawdd y ddarpariaeth a chysondeb dros amser, gyda hyfforddi neu arsylwi lle bo'n briodol.		
Ystyried yn benodol eiriau eithriad cyffredin gan dynnu sylw at y rhannau y gellir eu dadgodio.		
Rhugledd a ddatblygir trwy ddarllen yn gywir ar goedd, gyda modelu ac adborth, gan symud o eiriau i destun cysylltiol.		
Tu hwnt i'r cod cynnar (os caiff ei ddefnyddio wedi diwedd y cyfnod cynradd cynnar).		
Dilyniant clir i eiriau amlsillafog, morffoleg a chonfensiynau sillafu.		